

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Edukacji
i Nauki**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
(NR 7)
z dnia 24 kwietnia 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Edukacji i Nauki

– podkomisji stałej do spraw kształcenia zawodowego (nr 7)

24 kwietnia 2025 r.

Podkomisja stała do spraw kształcenia zawodowego, obradująca pod przewodnictwem posła **Katarzyny Matusik-Lipiec (KO)**, przewodniczącej podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– dyskusja na temat promocji kształcenia zawodowego oraz działań Ministerstwa Edukacji Narodowej upowszechniających kształcenie zawodowe skierowane do pracodawców, uczniów i ich rodziców z uwzględnieniem procesu rekrutacji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Anna Wiśniewska** zastępca dyrektora Departamentu Kształcenia Zawodowego Ministerstwa Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Janina Jackiewicz-Sikorska** dyrektor Centrum Kształcenia Kadr Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego, **Justyna Kądziała** dyrektor Zespołu Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Związku Rzemiosła Polskiego, **Jerzy Smoliński** członek Prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, **Bartosz Będkowski** prezes zarządu Fundacji Dobra Szkoła, **Dorota Słomska** kierownik Zespołu Wychowania w Biurze Edukacji i Zatrudnienia Komendy Głównej Ochotniczych Hufców Pracy wraz ze współpracownikami, **Piotr Gołębiowski** koordynator WorldSkills Poland Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji oraz **Dorota Kotwicka** dyrektor Zespołu Szkół Chłodniczych i Elektronicznych w Gdyni.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Kalinowska-Wójcik** i **Mateusz Siwek** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Katarzyna Matusik-Lipiec (KO)**:

Dzień dobry.

Witam serdecznie wszystkich państwa. Mamy wczesną porę, ale myślę, że to nam nie będzie przeszkadzało w rzeczowej i merytorycznej dyskusji. Na samym początku chciałabym tylko powiedzieć, że tę salę mamy wyznaczoną do godziny 9.45, więc mamy tak ponad godzinę, w zasadzie półtorej godziny swobodnej dyskusji.

Witam serdecznie wszystkich państwa i niniejszym otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw szkolnictwa zawodowego.

Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia to dyskusja na temat promocji kształcenia zawodowego oraz działań Ministerstwa Edukacji Narodowej upowszechniających kształcenie zawodowe skierowane do pracodawców, uczniów i ich rodziców z uwzględnieniem procesu rekrutacji. Chciałabym zapytać, czy są jakieś uwagi do porządku obrad? Nie widzę. W takim razie będziemy przechodzili płynnie do jego realizacji.

Jeszcze, jeśli państwo pozwolą, chciałam przywitać przybyłych gości, przedstawicieli Ministerstwa Edukacji Narodowej – panią Annę Wiśniewską, zastępcę dyrektora Departamentu Kształcenia Zawodowego MEN, panią Emilię Maciejewską, naczelnika w Departamencie Kształcenia Zawodowego MEN, pana Lecha Bogutę, naczelnika w Departamencie Kształcenia Zawodowego MEN, pana Janusza Niedziółkę, naczelnika w Departamencie Kształcenia Zawodowego MEN, panią Joannę Paćkowską, radcę w Departamencie Kształcenia Zawodowego MEN, panią Beatę Dziemińską-Skowron, radcę w Departamencie Kształcenia Zawodowego MEN. Witam serdecznie przedstawicieli ministerstwa.

Witam również serdecznie pana Piotra Gołębiowskiego, który reprezentuje Fundację Rozwoju Systemu Edukacji. Witam przybyłą na dzisiejsze posiedzenie panią Dorotę Kotwicką, która jest dyrektorem Zespołu Szkół Chłodniczych i Elektronicznych w Gdyni. Witam panią Dorotę Słomską, która jest kierownikiem w Biurze Edukacji i Zatrudnienia w Komendzie Głównej OHP, dzień dobry. Witam pana Andrzeja Gułę, starszego specjalistę w Biurze Edukacji i Zatrudnienia w KG OHP.

Witam serdecznie panią Justynę Kądziałę, dyrektora Zespołu Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej w Związku Rzemiosła Polskiego. Witam panią Janinę Jackiewicz-Sikorską, dyrektora Centrum Kształcenia Kadr Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego. Na posiedzenie dzisiejszej podkomisji przybyli również pan Jerzy Smoliński, członek prezydium Krajowej Sekcji Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”, i pan Bartosz Będkowski, prezes zarządu Fundacji Dobra Szkoła. Witam serdecznie.

W takim razie na samym początku proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Edukacji Narodowej, panią Annę Wiśniewską.

Zastępca dyrektora Departamentu Kształcenia Zawodowego Ministerstwa Edukacji Narodowej Anna Wiśniewska:

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Szanowni państwo, przedstawię działania, które podjęliśmy w ostatnim czasie, jeśli chodzi o promocję szkolnictwa zawodowego – wszystkie te działania, które upowszechniają kształcenie zawodowe skierowane, tak jak powiedziała pani przewodnicząca, do pracodawców, do uczniów, do rodziców, również do nauczycieli, do wszystkich państwa, którzy są zainteresowani szkolnictwem zawodowym i rozwojem tego szkolnictwa.

Pierwsze działanie to cykl 86 spotkań branżowych z przedstawicielami branż. Te spotkania rozpoczęły się już w listopadzie. Uczestniczą w nich przedstawiciele największych organizacji branżowych, przedstawiciele czy dyrektorzy szkół, przedstawiciele i dyrektorzy branżowych centrów umiejętności i dyskutują na tematy, które dotyczą ściśle branży i potrzeb dotyczących kształcenia w danych branżach. Na tych spotkaniach wypracowujemy to, co jest tak naprawdę dla nas najistotniejsze, czyli wszelkiego rodzaju uzupełnienia i zmiany w podstawach programowych, bo na tym nam najbardziej zależy. Pozyskujemy również przedstawicieli branż, którzy później z nami współpracują. Widzimy potrzebę zgłaszania zawodów przyszłości, które związane są z konkretną branżą.

W 2024 r. odbyły się spotkania dla sześciu sektorów gospodarki – ogrodnictwa, energetyki odnawialnej, mechaniki precyzyjnej, nieruchomości, automatyki i robotyki oraz lotnictwa. Na rok 2025 zaplanowano 26 takich spotkań. Kilka tych spotkań już się odbyło. W dotychczasowych 9 spotkaniach branżowych wzięło udział łącznie 155 przedstawicieli branż, organizacji branżowych, przedsiębiorstw, jednostek naukowo-badawczych. W efekcie już zrealizowanych spotkań przedstawiciele branż zgłosili propozycje wprowadzenia 14 nowych zawodów do klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Spotkania są podstawą przygotowania zmian programowych w kształceniu zawodowym, które wejdą w życie odpowiednio: we wrześniu bieżącego zmiany dotyczące zawodu technika gospodarki nieruchomościami, kolejne we wrześniu 2026 r. oraz we wrześniu 2027 r. Działania te będą kontynuowane do połowy 2027 r., tak aby objęły wszystkie dziedziny zawodowe właściwe dla 238 zawodów szkolnictwa branżowego.

W ramach spotkań branżowych nagrywane są wideorelacje z tych właśnie spotkań. Cztery wideorelacje składają się z materiału filmowego opatrzonego komentarzami, czyli wypowiedziami do kamery kilku uczestników przedstawicieli branż w formie tzw. setek. Wideorelacje dokumentują kluczowe dyskusje, rekomendacje dotyczące dostosowania systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy w poszczególnych branżach czy dziedzinach zawodowych. Wideorelacje z tych spotkań są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Kolejnym zadaniem, o którym też wcześniej wspominałam, jest wyznaczenie specjalistów do spraw współpracy z branżami. O tym nie mówiłam jeszcze. Chodzi o to, że każdy z pracowników Departamentu Kształcenia Zawodowego jest opiekunem poszczególnych branż, czyli każdy ma wyznaczoną swoją branżę. Służy to przede wszystkim usprawnieniu i zacieśnieniu współpracy między resortem edukacji a przedstawicielami poszczególnych sektorów gospodarki. Opiekunowie branż pełnią rolę stałych punktów kontaktowych między ministerstwem a reprezentantami danej branży, na przykład energetycznej czy lotniczej. Każda branża ma swoją specyfikę i dynamicznie zmieniające się potrzeby kadrowe – opiekunowie analizują te potrzeby wspólnie z przedstawicielami branż. Później będą pracować nad tworzeniem nowych zawodów oraz dostosowaniem podstaw programowych.

Następnym działaniem jest doskonalenie zawodowe poprzez prenumeratę prasy branżowej. Jeżeli chodzi o prenumeratę prasy, to po dokładnej wnikliwej analizie prasy, która pojawia się na naszym rynku, a dotyczy branż, z którymi współpracujemy i w których kształcimy, wybraliśmy te tytuły, które są najbardziej aktualne, mają największą poczytność i te, które wnoszą najwięcej treści. Analizujemy, czytamy te czasopisma. Jest nam to potrzebne do tego, żeby

być na bieżąco ze wszelkimi sprawami, które dotyczą konkretnych branż, ze zmianami prawa oczywiście, a także z problemami, z jakimi branże muszą się zmagać.

Branże dynamicznie się rozwijają, a prasa branżowa często informuje o wprowadzaniu nowych technologii, narzędzi czy procesów, które mogą wpłynąć na wymagania w zakresie kształcenia zawodowego. Prenumerata czasopism pozwala opiekunom branżowym śledzić te innowacje, ponadto pozwala im na pozyskiwanie kontaktów oraz identyfikację różnego rodzaju wydarzeń branżowych, dzięki czemu mogą uczestniczyć w spotkaniach i inicjatywach branżowych. My w takich spotkaniach uczestniczymy, pozyskujemy też współpracowników z branży. Nawiazujemy różnego rodzaju kontakty, relacje, które później są nam potrzebne czy do spotkań branżowych, czy do współpracy. Wiadomo, opiekunowie wykorzystują te znajomości, te kontakty do potrzeb związanych z rozwijaniem branży.

Artykuły promocyjne w prasie branżowej to jest kolejne zadanie, jakie stoi przed nami. Ministerstwo Edukacji Narodowej zaplanowało publikację artykułów promocyjnych z zakresu kształcenia zawodowego w prasie branżowej, które mają na celu podnoszenie świadomości pracodawców o kształceniu zawodowym. Ich celem jest również zacieśnienie współpracy z przedstawicielami branż. Publikacje skierowane są do środowisk branżowych, mają budować zaufanie, zaangażowanie pracodawców w procesie kształcenia, muszą pokazać, w jaki sposób mogą oni wpływać na programy nauczania, uczestniczyć w praktykach zawodowych czy egzaminach, a także współtworzyć nowe zawody. Są też źródłem informacji o bieżących działaniach ministerstwa, projektach, zmianach programowych czy ogłaszanych konkursach. Przede wszystkim chcemy przybliżyć wszystko to, co robimy, tym branżom i tym przedstawicielom branż, którzy są najbardziej zainteresowani rozwojem branż w kontekście szkolnictwa zawodowego.

Kolejne działanie to utworzenie krajowego zespołu konsultantów branżowych. Już w maju bieżącego roku zostanie ogłoszony otwarty nabór dla przedstawicieli branż do udziału w pracach planowanego do utworzenia przy ministrze edukacji krajowego zespołu konsultantek i konsultantów branżowych do spraw zawodów i kwalifikacji. Celem zespołu jest udział w tworzeniu, konsultowaniu i opiniowaniu rozwiązań organizacyjno-prawnych. Wszystkie działania, które podejmujemy w związku z rozwojem branży, zmianami dotyczącymi danej branży, będą konsultowane z konsultantami, konsultantkami, czyli tymi osobami, które są odpowiednio przygotowane merytorycznie i będą dla nas taką siłą doradczą, organem doradczym.

W skład zespołu wejdą przedstawiciele organizacji branżowych właściwych dla danej dziedziny zawodowej, posiadający wiedzę – to, tak jak powiedziałam – i doświadczenie niezbędne do osiągnięcia celów powołanego zespołu. Myślę, że tutaj warto dodać, że na pewno będą to osoby, dla których kształcenie zawodowe w danej konkretnej branży jest bardzo istotne. Zwykle są to osoby, które mają w sobie poczucie misji, dla których zmiany i współpraca z nami, ukierunkowanie też naszych działań będzie miało ogromne znaczenie, tak jak również dla nas.

Jeżeli chodzi o promocję kształcenia zawodowego, to nie tylko działania samego ministerstwa, stricte Departamentu Kształcenia Zawodowego, ale również instytucji podległych. Mam tu na myśli m.in. Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy. Jednym z działań realizowanych w projekcie IBE jest wspieranie dalszego rozwoju Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji w Polsce.

Ogólnopolskie konkursy branżowe, bo takie są organizowane przez IBE, skierowane są do szkół kształcących w zawodach szkolnictwa branżowego w danej branży lub zainteresowanych obszarem związanym z branżą. Jest to konkurs z cyklu „Szkoła Mistrzów i Mistrzyń branż”. Takich konkursów przewiduje się osiem. Celem tych konkursów jest popularyzowanie danej branży jako ważnego elementu polskiej gospodarki i wszelkie inne działania, które skierowane są ku promocji szkolnictwa branżowego. Wszystkim nam zależy, żebyśmy mieli jak najwięcej uczniów, którzy zechcą skorzystać z oferty edukacyjnej związanej ze szkolnictwem branżowym – czyli potrzebne są promocja, pokazywanie wartości konkretnych zawodów, korzyści, jakie z danego zawodu i pracy w tym zawodzie mogą płynąć. Konkurs jest też organizowany po to, żeby sieciować i wspierać aktywnie udział różnych podmiotów branżowych w rozwoju oferty kwalifikacji oraz informować o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, który jest niezbędny do rozwoju uczniów i uczennic tak naprawdę przez całe życie.

Pierwszy z takich konkursów został ogłoszony dla szkół kształcących w zawodach z branży ceramiczno-szklarskiej. Było to 20 marca. Kolejny jest organizowany dla branży budowlanej 3 kwietnia, a następny dla branży pomocy społecznej. Do końca realizacji projektu, czyli do 30 czerwca 2026 r., zaplanowano organizację jeszcze pięciu konkursów z tego cyklu.

Wstępnie zakłada się, że będą one przeprowadzone w następujących obszarach: motoryzacyjny, audiowizualny, pszczelarski, spawalniczy oraz lotniczy.

W konkursie uczniowie zgłoszonych szkół rozwiązują test wiedzy na platformie online. Dla zwycięskich szkół przewidziane są atrakcyjne nagrody przeznaczone w dwóch kategoriach – za najlepsze wyniki uczniów oraz za największą liczbę uczniów przystępujących do testów. Jeśli chodzi o organizację tego konkursu, to przed każdym konkursem organizowany jest webinar przeznaczony dla zainteresowanych uczniów i nauczycieli. Jest to spotkanie z ekspertami danej branży i ekspertami Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. W trakcie tych spotkań przybliżany jest zakres tematyczny pytań konkursowych, czyli przygotowanie merytoryczne uczniów do tego. A przede wszystkim to zachęca uczniów do tego, żeby wzięli udział w tym konkursie, dodaje im na pewno odwagi.

Kolejnym działaniem jest konkurs Ośrodka Rozwoju Edukacji i Ministerstwa Edukacji Narodowej „Profesjonalna szkoła roku”. W ramach programu „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego na lata 2021–2027” na zlecenie MEN Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji we współpracy z ORE realizuje projekt „Opracowanie i przetestowanie modelu branżowej szkoły ćwiczeń”. Jednym z działań zaplanowanych do realizacji w ramach tego projektu jest organizacja cyklicznych konkursów na najlepszą szkołę prowadzącą kształcenie zawodowe, czyli „Profesjonalna szkoła roku”. Adresatami konkursu będą branżowe szkoły I i II stopnia, technika oraz szkoły policealne. Pierwszy konkurs zostanie przeprowadzony w 2025 r., a kolejne edycje konkursu w latach 2026–2028.

Podobnie jak poprzednie działania ten konkurs również ma na celu promowanie i upowszechnianie najlepszych praktyk edukacyjnych oraz wyróżnienie szkół, które osiągają wysokie wyniki w kształceniu zawodowym. Zorganizowany będzie pod patronatem MEN. Zwycięskie szkoły otrzymają status profesjonalnej szkoły roku, a w przypadku konkursu z 2025 r. – również punkty premium w konkursie na realizację branżowych szkół ćwiczeń. Wyniki konkursu pozwolą zidentyfikować liderów edukacyjnych i najlepsze praktyki, wzorcowe dla innych szkół. Konkurs pokaże także, jakie działania są najbardziej efektywne, gdzie należy wprowadzać innowacje, a także zidentyfikować obszary wymagające poprawy.

Myślę, że działanie, o którym przed chwilą państwu powiedziałam, ma ogromne znaczenie dla podniesienia kształcenia zawodowego ze względu na to, że wyłonienie liderów w kształceniu zawodowym daje nam przykład dobrych praktyk, które później możemy wykorzystać. Dyrektorzy innych szkół, kuratorzy mogą je wykorzystać i przenieść do swojego województwa, regionu, powiatu. Myślę, że dzielenie się tymi dobrymi praktykami, tym, co się powiodło i tym, co się udało, ma ogromne znaczenie w całym procesie promocji szkolnictwa zawodowego.

Informacje o konkursie oraz regulamin konkursu zostaną udostępnione wszystkim szkołom prowadzącym kształcenie zawodowe na terenie kraju za pośrednictwem systemu SIO. Ponadto informacje o konkursie zostaną przekazane kuratorom oświaty, placówkom doskonalenia nauczycieli, organom prowadzącym szkoły. Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe również dostaną takie informacje. Myślę, że dotarcie do najniższych szczebli szkolnictwa zawodowego jest najistotniejszą rzeczą, po to żeby te wszystkie informacje o konkursach i wszelkich działaniach dotarły tam, gdzie są najbardziej zainteresowani odbiorcy, czyli do uczniów i do nauczycieli. Promocja konkursu będzie odbywać się również za pośrednictwem kanałów informacyjnych ORE i FRSE. Myślę, że to też jest istotna informacja, bo są to kanały bardzo często odwiedzane przez nauczycieli i dyrektorów szkół, którzy są koordynatorami i wspierają uczestników tych wszelkich konkursów.

Kolejny konkurs Ministerstwa Edukacji Narodowej to konkurs pt. „Kto Ty jesteś? – Polak mały”. W 2024 r. zrealizowano kolejną edycję programu pod nazwą „Kto Ty jesteś? – Polak mały”, w ramach którego przekazano środki finansowe w wysokości prawie 4 mln 900 tys. zł dla 49 podmiotów, to jest organizacji pozarządowych, instytutów badawczych, instytucji kultury oraz podmiotów prowadzących statutową działalność w zakresie oświaty i wychowania będących podmiotami prowadzącymi działalność w sferze pożytku publicznego.

W programie finansowaniu podlegały projekty zakwalifikowane do udziału w ramach m.in. modułu 1 pod nazwą „Odkrywczy świata”, który obejmował zarówno stworzenie przestrzeni do eksperymentowania z różnymi dziedzinami wiedzy, w której dzieci mogły rozwijać swoje zdolności manualne, tworzenie interaktywnych i innowacyjnych pomocy dydaktycznych, jak i organizowanie wizyt i spotkań edukacyjnych w miejscach, które poszerzają horyzonty wiedzy i wyobraźnię dzieci, jak również organizowanie spotkań z osobami wykonującymi różne zawody,

mające na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych zawodach. Myślę, że to jest też bardzo istotny element promocji. Przede wszystkim mam na myśli kontakty z pracodawcami i poznawanie miejsc pracy, środowisk pracy, stanowisk pracy poprzez przeżywanie, czyli poprzez odwiedzanie tych miejsc, spotkania z pracodawcami i uzyskiwanie wiadomości, informacji z pierwszej ręki.

Kolejny konkurs Ministerstwa Edukacji Narodowej to „Nasze tradycje” – promocja tradycyjnych zawodów rzemieślniczych. W kwietniu 2025 r. ruszył nabór wniosków do programu ministra edukacji pod nazwą „Nasze tradycje”. MEN planuje przekazać środki finansowe w wysokości 30 mln zł – na każdy moduł po 7,5 mln zł – organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym statutową działalność oświatową na organizację różnorodnych działań dla uczniów. Jednym z modułów konkursu jest moduł 3 – „Sztuka i rzemiosło”, obejmujący m.in. warsztaty międzypokoleniowe, w ramach których starsze pokolenia uczą młodsze dawnych technik rękodzielniczych, na przykład tkactwa, garncarstwa, plecionkarstwa czy introligatorstwa, oraz organizację pokazów dawnych zawodów i rzemiosł przybliżających uczestnikom ich znaczenie w historii. Myślę, że należy tu dodać oprócz historii również tradycję i kulturę, które są – myślę, że będę wyrazić – również i państwa zdania – wyrazem tożsamości narodowej, czyli tego, co nas w kraju łączy z tym miejscem, w którym żyjemy.

Jeśli chodzi o kolejne działania, bardzo popularne w Ministerstwie Edukacji Narodowej dla środowiska szkolnego i nie tylko, to są patronaty honorowe MEN. W celu szczególnego wyróżnienia wydarzenia bezpośrednio związanego z kształceniem zawodowym oraz istotnego dla działań MEN w zakresie realizacji polityki edukacji zawodowej organizatorzy przedsięwzięcia mogą wystąpić o objęcie go patronatem honorowym MEN lub/i udziałem minister edukacji w Komitecie Honorowym. Wyróżnienie takie może być przyznane dla inicjatywy, którą cechuje wysoki poziom merytoryczny i organizacyjny oraz istotnej z punktu widzenia polityki edukacji zawodowej, a także służącej promocji lub kreowaniu pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego.

Patronatem obejmujemy takie wydarzenia, których celem jest doskonalenie wiedzy, umiejętności, kompetencji zawodowych, wymiana doświadczeń, upowszechnianie innowacji i nowoczesnych technologii, wspieranie młodzieży w wyborze ścieżek edukacyjno-zawodowych, wzmacnianie więzi szkolnych, podnoszenie rangi szkolnictwa branżowego oraz upowszechnienie i promocja kształcenia zawodowego.

Myślę, że tutaj też należy dodać: „promocja laureatów różnych konkursów”. Te działania są podjęte. Uczestniczymy w takich inicjatywach, w ramach których wspieramy. Jesteśmy obecni podczas bardzo ważnych dla laureatów przeróżnych konkursów świąt czy dni, w czasie których mogą się pokazać i przedstawić to, co osiągnęli w swoim młodym jeszcze życiu. Są to m.in. konferencje, kongresy, fora.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Pani dyrektor, bardzo przepraszam, ale co do patronatów, to myślę, że wiemy, kogo dotyczą i w jaki sposób, więc gdyby pani powiedziała jeszcze o kolejnych działaniach.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Dobrze.

Pilotaż portalu Infozawodowe – jest to portal, który przede wszystkim ma na celu informowanie, przedstawianie tego wszystkiego, co jest związane z branżami, w których kształcimy. W ramach programu „Fundusze europejskie dla rozwoju społecznego 2021–2027” na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie realizuje projekt „Utworzenie i upowszechnienie portalu Infozawodowe”. Przede wszystkim upowszechnienie tego portalu jest najbardziej istotne dla szkół, dyrekcji, nauczycieli, a także uczniów od przedszkola tak naprawdę, również dla osób dorosłych wykorzystujących informacje, które znajdują się na tym portalu.

Następne działanie to wsparcie przez MEN olimpiad tematycznych dla uczniów zdolnych. I tutaj też – żeby już nie rozciągać tematu – te olimpiady są organizowane przez nas, przez nas są dofinansowywane. W bieżącym roku upływa trzyletni cykl rozstrzygniętego w 2022 r. konkursu na realizację zadania publicznego pod nazwą „Organizacja i przeprowadzanie olimpiad i turniejów w latach szkolnych 2022–2025”. Wsparcie finansowe skierowano do organizatorów 23 turniejów i olimpiad tematycznych – dotacja wynosiła ponad 6,5 mln zł. Kolejny konkurs jest już przygotowywany i w najbliższym czasie będzie ogłoszony na kolejne trzy lata.

Następnie mamy udział w konkursach EuroSkills i WorldSkills. Jednym z działań w ramach promocji kształcenia zawodowego są międzynarodowe konkursy, o których wspomniałam. Są to cykliczne wydarzenia, których zadaniem jest promowanie umiejętności zawodowych. Konkursy dają możliwość udziału w nich zarówno pełnoletnim uczniom szkół branżowych, techników, jak i studentom uczelni. Jest to konkurs na bardzo szeroką skalę i na bardzo wysokim poziomie. Liczymy na to, że będzie to działanie, które spowoduje, że uczniowie, po pierwsze, będą mieli ochotę zdobywać motywację i przede wszystkim umiejętności, które później będą mogli wykorzystać w konkursie, a w dalszym swoim życiu zawodowym – oczywiście w pracy zawodowej.

Jeśli chodzi o promocję kształcenia zawodowego w ramach prezydencji Polski w Radzie Unii Europejskiej, myślę, że to jest bardzo istotne działanie zaplanowane na 19 i 20 maja tego roku. W związku z pełnieniem przez Polskę prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, która trwa od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r., Departament Kształcenia Zawodowego w Ministerstwie Edukacji Narodowej organizuje we współpracy z Dyрекcją Generalną ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego w Komisji Europejskiej cykliczne wydarzenie prezydencji – spotkanie dyrektorów generalnych do spraw kształcenia i szkolenia zawodowego. W tym roku to spotkanie odbędzie się w Katowicach.

Podczas spotkania polska prezydencja zaprezentuje swoje dotychczasowe działania w obszarze kształcenia, szkolenia zawodowego, w tym strukturę i organizację kształcenia zawodowego w Polsce, politykę uczenia się przez całe życie i mechanizmy jej koordynacji na poziomie krajowym i regionalnym, a także wprowadzenie do systemu edukacji sieci branżowych centrów umiejętności jako innowacyjnych placówek doskonałości zawodowej i doskonalenia zawodowego. Planowane są również warsztaty tematyczne skupiające się na poszczególnych obszarach funkcjonowania centrów doskonałości zawodowej, a także na tworzeniu transgranicznych sektorowych sieci centrów doskonałości, powstających zarówno w ramach krajowych inicjatyw, jak i programów Erasmus+. W ramach tego działania czy tego wydarzenia będą również odwiedziny w branżowych centrach umiejętności na terenie Katowic oraz w Sosnowcu.

Kolejne działanie to przygotowanie spotu promującego kształcenie zawodowe. W Ministerstwie Edukacji Narodowej trwają prace związane z przygotowaniem spotu promującego kształcenie zawodowe, którego emisję zaplanowano w mediach społecznościowych. Jego celem będzie wsparcie procesu podejmowania decyzji o wyborze szkoły przez absolwentów szkół podstawowych w związku z rekrutacją do szkół ponadpodstawowych.

Promocja zawodów w ramach pikniku naukowego Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik – w ramach pikniku naukowego Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik odbędzie się 10 maja bieżącego roku na błoniach Stadionu Narodowego wydarzenie, przewidziano strefę szkolnictwa branżowego, której celem będzie promocja zawodów. W ramach tej strefy przedstawiciele branż, centrów umiejętności będą prezentować działalność centrów w dziedzinach: elektryka, geodezja oraz ślusarstwo, mechanika i obróbka skrawaniem.

Promocja zawodów w ramach Dnia Dziecka w kancelarii premiera to kolejne działanie. W ramach tego wydarzenia – rodzinnego pikniku z okazji Dnia Dziecka – które odbędzie się na dziedzińcu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, powstanie m.in. stoisko promujące szkolnictwo branżowe. W związku z tym wydarzeniem zaplanowano warsztaty branżowe dla dzieci w zawodach związanych z różnymi dziedzinami zawodowymi, to jest cukiernictwo, florystyka, fryzjerstwo i kosmetyka.

Jeśli chodzi o promocję kształcenia zawodowego w regionach, to tu oczywiście oddajemy władzę kuratorom, w tym sensie, że to kuratoria nadzorują, koordynują wszelkie działania, które są związane z promocją szkolnictwa zawodowego dla poszczególnych regionów. To kuratorzy wiedzą, jakie są potrzeby w zakresie szkolnictwa zawodowego w ich województwach, znają szkoły, znają ich potrzeby i sami koordynują, tak jak wcześniej powiedziałam, te prace. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Bardzo dziękuję, pani dyrektor.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Jeśli państwo pozwolą, to w pierwszej kolejności oddam głos członkom podkomisji, a następnie zaproszę do udziału w dyskusji zaproszonych gości.

Pani dyrektor, mam taką uwagę na samym początku. Zwracając się z prośbą do ministerstwa o przygotowanie materiałów dotyczących promocji kształcenia zawodowego, prosiliśmy o przygotowanie materiałów dotyczących systemowych rozwiązań promocji szkolnictwa zawodowego,

ale z uwzględnieniem procesu rekrutacji, który już się w tej chwili toczy w szkole. Nie chodziło nam o to, jakie działania na rzecz promocji kształcenia zawodowego podejmuje ministerstwo, ale jakie działania promocyjne są skierowane nie tylko do branży i pracodawców, ale przede wszystkim do uczniów i rodziców, ponieważ to uczniowie i rodzice w pewnym momencie muszą podjąć decyzję o dalszym kierunku kształcenia. To jest moja pierwsza uwaga.

Elementu dotyczącego promocji kształcenia zawodowego, promocji skierowanej do uczniów i rodziców w materiale przygotowanym przez ministerstwo w zasadzie nie ma. Są cztery zdania na ten temat. Przypomnijmy, że w tej chwili jesteśmy w procesie rekrutacji, a ministerstwo przekazuje informację, że trwają przygotowania do spotu. Ale państwo całą swoją działalność ministerstwa ograniczają tylko do przygotowania spotu tej w tej sprawie? My potrzebujemy naprawdę działań na skalę ogólnokrajową. Oczywiście ważne są działania poszczególnych kuratoriów oświaty, regionalne – to, co wykonują kuratoria – ale my potrzebujemy szeroko zakrojonej i przemyślanej kampanii promocyjnej dotyczącej kształcenia zawodowego. Oczywiście ważne są działania, które podejmuje ministerstwo – te cykle spotkań branżowych z przedstawicielami branż są na pewno potrzebne, wyznaczenie opiekunów branż w ministerstwie. To na pewno usprawnia komunikację z branżą, ale to nie jest promocja kształcenia zawodowego.

Brakło mi tutaj zupełnie informacji, czy państwo przygotowują jakieś ogólnopolskie kampanie promocyjne, nie tylko w mediach społecznościowych, ale przy wykorzystaniu innych mediów. Tego w ogóle nie ma. Pamiętajmy o tym, że ta promocja musi mieć taki charakter głęboko przemyślany, strategiczny. Czy jest w ministerstwie jakaś strategia dotycząca tego, w jaki sposób kreować promocję kształcenia zawodowego? To ministerstwo powinno kreować promocję kształcenia zawodowego, próbować wykreować modę na kształcenie zawodowe.

Muszą być systemowe rozwiązania, a przede wszystkim strategia, w jaki sposób to robić. Strategia, która pokaże, w jakim języku i poprzez jakie instrumenty kontaktować się z młodzieżą, z rodzicami. Branża też jest potrzebna. Państwo wykonują szereg działań, ale promocja kształcenia zawodowego, która koncentruje się na ogłaszaniu kolejnych konkursów, to za mało, szanowni państwo.

Również sposób komunikacji – informowanie o tym, że takie konkursy mają miejsce poprzez wysyłanie maili czy informacje na stronie internetowej – to też jest tak naprawdę za mało.

Otwierając dyskusję i zapraszając zaproszonych gości do dyskusji, chciałabym, żeby ta dyskusja przebiegała w takim kierunku – w jaki sposób przygotować strategię promocji kształcenia zawodowego, tak by proces rekrutacji przebiegał nie tyle sprawnie, ale przebiegał w sposób atrakcyjny po prostu.

Tak że ja tyle na wstępie. Dziękuję. Do głosu zgłosił się pan poseł Józefaciuk.

Poseł Renata Rak (KO):

Później ja chciałabym.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

I pani poseł Renata Rak.

Bardzo proszę.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Serdecznie dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowna pani dyrektor, szanowni państwo, niezwykle doceniam chęć działań ministerstwa i niektóre zmiany, takie jak wprowadzenie nowych zawodów czy zmiany w ramowym planie nauczania, jeśli chodzi o szkoły branżowe I i II stopnia oraz technika, jak również coś, o co przez rok prosiłem i prosiliśmy – praktyki absolwenckie w końcu dochodzą do skutku. I to chyba wszystko, co mam dobrego do powiedzenia.

Szanowni państwo, Dante Alighieri pisał: „Porzućcie wszelką nadzieję, wy, którzy tu wchodzicie”. Niestety to jest to, co usłyszałem dzisiaj. Jestem zły, jestem wręcz wściekły na materiał, który państwo przekazali. Nie dotyczy on szkół niepublicznych, nie dotyczy on szkół kształcących dorosłych, nie pokazują państwo szkolnictwa specjalnego, nie pokazują państwo szkolnictwa prowadzonego przez inne ministerstwa, co jest niezwykle ważne. Nie pokazują państwo w ogóle działań w kierunku innego niż ten taki, w cudzysłowie oczywiście, tradycyjny system kształcenia przez szkolnictwo, czyli OHP i rzemiosła, czyli przystosowanie do zawodu.

Nie wiem, dlaczego dzisiaj nie ma pana dyrektora, chciałem, żeby pan dyrektor tak naprawdę odpowiedział mi na pytanie, dlaczego okłamał nas, mówiąc, że ministerstwo złoży życzenia

na egzamin zawodowy, który był w sesji zimowej, a tego nie zrobiono. Dwukrotnie to powiedział, raz na posiedzeniu Komisji, raz na posiedzeniu podkomisji – nie zrobiono tego. Matury i egzaminy – zawsze składają państwo życzenia, egzaminy zawodowe dla państwa nie istnieją.

Szanowni państwo, materiał, który został przedstawiony, mówi na temat państwa planów. Ja tutaj siedzę jako były dyrektor szkoły kształcącej w zawodzie – siedzę i słucham tylko i wyłącznie planów, nie widzę realnych działań. Przepraszam, aż mi się głos w tym momencie... Ja tak zazwyczaj nie mówię, staram się tak nie robić. Nie mają państwo mocnych działań – to są działania bardziej pozorowane. Tak może działać szkoła, która jest szkołą nieprofesjonalną – tutaj wrzucić swoje stoisko, tutaj wrzucić swoje stoisko. Ale to nie jest działanie systemowe, to nie jest wsparcie szkolnictwa branżowego, to nie jest wsparcie szkolnictwa zawodowego. Wygląda mi to naprawdę na takie stare, nieprzemyślane myślenie w kierunku do szkolnictwa branżowego: „To się działo i to będziemy robić”.

To znaczy wiem, skąd jest to wszystko, co jest robione. Oczywiście jest strategia rozwoju szkolnictwa zawodowego, która kończy się w tym roku, i próbują państwo nadrobić, wrzucając wszystko to, co jest, z tych podpunktów z 2022 r., bodajże z 21 sierpnia. Próbuje państwo wrzucić wszystko to, co było spisane, żeby było to zrealizowane. Ale to nie o to chodzi. Powinni państwo tak naprawdę przedstawić materiał, powiedzieć, dlaczego jest taka sytuacja, czyli lekka historia szkolnictwa branżowego: w jaki sposób było ono potraktowane w przeszłości, a dlaczego teraz tak wygląda, jak wygląda.

Następnie powinna nastąpić diagnoza teraźniejszości: brak dostosowania do wymagań rzeczywistego rynku, brak diagnozy potrzeb rynku, niskie standardy kształcenia, brak dostępu do nowoczesnej technologii, brak realnych praktyk w firmach, brak nauczycieli, brak osób wspierających współpracę z pracodawcami na poziomie systemowym – nie na poziomie JST, bo JST i szkoły starają się zrobić wszystko, żeby była ta współpraca, a z poziomu systemu tego w ogóle nie widać; brak wymiany doświadczeń, dobrych praktyk, bezrobocie wśród absolwentów – absolwenci idą do innego zawodu niż ten, w którym się kształcą; brak uzależnienia dotacji na przykład od wyników w egzaminie zawodowym, nadmiar techników, a niedobór szkół branżowych, niedomagające szkoły branżowe II stopnia, praktycznie nieistniejące szkoły branżowe II stopnia. Od tego powinniśmy iść w kierunku przyszłości, czyli co można zrobić, jaka strategia, jakie finansowanie, wspieranie.

Nie powiedzieli państwo nic na temat profilu absolwenta, jak już mówią państwo na temat przyszłości, a wiadomo, że w kwietniu były robione konsultacje, jeśli chodzi o profil absolwenta, ucznia technikum i szkoły branżowej. Wręcz – przepraszam, że to powiem – czuję, że częściowo niszczy państwo szkolnictwo niepubliczne dla dorosłych, wprowadzając na przykład obowiązek posiadania certyfikatu B1 i upierając się przy tym, jeśli chodzi o rekrutację dla cudzoziemców do szkół dla dorosłych, o co regularnie pytałem się, chyba pięciokrotnie, na różnych posiedzeniach komisji. Nikt nie udzielił mi odpowiedzi poza naprawdę kuriozalną jedną odpowiedzią.

W ogóle nie ma tutaj nic na temat rekrutacji, czyli na temat tego, jak wyglądają edukacyjne strategie miasta, na przykład w Łodzi. W Łodzi jest mniej więcej 60 na 40, czyli na 5,5 tys. miejsc w szkołach 3 tys. jest w liceach, a 2,5 tysiąca w szkołach kształcących w zawodzie. I czy to jest normalne, czy gdzieś są... To znaczy wiem, że są JST, które inaczej to traktują. Jak państwo systemowo to widzą? Ponieważ ja nie chcę wiedzieć o JST – one będą musiały dostosować się do tego, co też państwo mają wypracowane jako strategię. Nie ma w ogóle – co już mówiłem dawno temu – strategii rozwoju kształcenia zawodowego. Od bardzo, bardzo dawna jest ona nierealizowana, ona jest traktowana bardzo pobłaźliwie.

Tak szybko przedstawiając, jeżeli mówiła pani dyrektor na temat cyklu 86 spotkań, to OK, fajnie, że są te spotkania, tylko wygląda na to, że do końca kadencji Sejmu te spotkania się skończą, czyli nie będzie nic na przyszłość. Mówiła pani na temat przedstawicieli szkół – z tego, co wiem, nie ma tam przedstawicieli szkół niepublicznych, nie ma tam przedstawicieli szkół dla dorosłych. Dopiero zostali dołączeni. Chyba nie ma przedstawicieli szkół kształcących w zawodzie w zawodach specjalnych, czyli asystenckich. Mówiła pani na temat prasy branżowej – OK, rozumiem. Co z tego wynika? To znaczy już spotkania powinny dać państwu tak naprawdę tę wiedzę, co jest potrzebne. Prasa nie jest zbyt dużym osiągnięciem.

Jeżeli chodzi o współpracę z innymi ministerstwami, to znowu mi jej zabrakło. Czy jest planowana strategia rozwoju na kolejne lata, czyli od 2026 r., czy ona jest już opracowana? Powinna być w sierpniu, a mamy maj i nic na ten temat nie słyszymy.

Jeżeli chodzi o terminy, zgodzę się z panią przewodniczącą, te terminy są, przepraszam, odklejone od rzeczywistości, bo one są w trakcie rekrutacji. Starają się państwo zachęcić do szkolnictwa branżowego, rozpoczynając plany różnych rzeczy w trakcie rekrutacji, czyli dopiero na za rok. OK, tak, rozumiem, że nie tylko na tym roku się skupmy, ale też co należałoby tutaj zrobić?

Mówiła pani na temat „najniższych szczebli szkolnictwa branżowego”. Nie ma „najniższych szczebli szkolnictwa branżowego”. To znaczy takie słowa nas, jako dyrektorów szkół branżowych, boją, że jesteśmy, nie wiem, czy najniższym szczeblem... Nie, nie może tak... To znaczy nie wiem, o co chodziło, ale to mnie zabolalo jako byłego dyrektora szkoły kształcącej w zawodzie.

Cieszę się, że państwo tutaj piszą na temat uczniów z Ukrainy, jednakże znowu to jest bardzo, bardzo mocno przyszłościowa rzecz.

Jeśli chodzi o EuroSkills. Była prośba z naszej podkomisji, żeby rząd, w tym premier, mocno zaangażował się w EuroSkills – ze względu na to, że jesteśmy jednym z niewielu państw, gdzie na poziomie premiera czy ministerstwa nie ma tak mocnego zaangażowania jak w przypadku innych państw europejskich. Nie zostało to dokonane. To jest prawdziwe pokazanie, w jaki sposób promujemy szkolnictwo zawodowe.

Piszą państwo o Katowicach, maju 2025 r. Może zabrzmieć to bardzo, nie wiem, dziwnie, ale my jako posłowie chyba po raz pierwszy się o tym dowiadujemy. Jeżeli chodzi o współpracę rządu z posłami i z podkomisją do spraw kształcenia zawodowego – nie chcę wchodzić w kompetencje pani przewodniczącej, ale jest nam niezwykle przykro, że podkomisja kształcenia zawodowego w ogóle nie wie o takim czymś. Może przynajmniej pani przewodnicząca jest zaproszona jako osoba ze strony podkomisji.

Tak na szybko jeszcze patrzę. To znaczy nie wiem. Nie, nie chcę wchodzić...

W każdym razie bardzo mocno zabrakło mi podejścia do doradztwa zawodowego, omówienia tego, co jest robione na niższych poziomach edukacji typu żłobek, przedszkole, szkoła podstawowa. Tam zaczyna się doskonalenie zawodowe. Doskonalenie zawodowe na poziomie szkoły ponadpodstawowej nie da nam nic. W ogóle nie ma tutaj informacji na temat – to znaczy chyba w jednym miejscu jest, przepraszam – kształcenia przez całe życie, czyli zarówno uniwersytety trzeciego wieku, jak i przekwalifikowanie się. Nie ma w ogóle podejścia, w jaki sposób zachęcić nauczycieli do pozostawania w zawodzie, a przede wszystkim brakuje finansowania bardzo mocno.

Ja mam takie pytanie. Jedno pytanie. Przepraszam, musiałem wyrzucić to z siebie, bo już nie mogłem...

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Wytrzymać.

Posel Marcin Józefaciuk (KO):

To znaczy nie powiem, że nie mogłem wytrzymać, bo dużo rzeczy jestem w stanie wytrzymać, nauczyłem się.

Co mają państwo zamiar zrobić, bo przeglądając działania podjęte przez kuratorów... To znaczy rozumiem, że to jest takie chwalenie się. Tak samo jak ja jako dyrektor szkoły chwaliłem się, jakie osiągnięcia moi nauczyciele mieli i co wypracowali z uczniami. OK, ale co mają państwo zamiar zrobić z informacją – dla mnie naprawdę dziwną i kuriozalną – kuratora małopolskiego, który niemalże w ogóle nic nie robi ze szkolnictwem zawodowym? Corocznie są targi edukacyjne oraz uczestniczy w partnerstwie na rzecz kształcenia ustawicznego – to wszystko. To są dwa działania małopolskiego kuratora oświaty. Reszta kuratorów.... Ja podziwiam łódzkiego kuratora oświaty, że tak niewiele wpisał, bo wiem, co tam jest robione, strategia całego JST, jeśli chodzi o szkolnictwo zawodowe w Łodzi, jest gigantyczna, zaplanowana na wiele lat i działa. Działa, bo te dzieciaki idą do tego szkolnictwa zawodowego.

Tak więc mam taki apel o naprawdę systemowe podejście, a nie takie łatki, bo szkolnictwo zawodowe jest w zapaści. Szkolnictwo zawodowe jest niedostosowane do rynku pracy, szkolnictwo zawodowe nie ma finansów i jest niedofinansowane. Dlatego należy bardzo wiele zrobić, a przez półtora roku nie widzę działań, tylko niektóre działania, tak jak nowe zawody czy niektóre zmiany, ale jest ich niewiele. Naprawdę bardzo niewiele. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Dziękuję panu posłowi.

Zapraszam do zabrania głosu panią poseł Renatę Rak.

Poseł Renata Rak (KO):

Dzień dobry państwu. Trudno nie zgodzić się z moimi przedmówcami – panią przewodniczącą i panem posłem Józefaciukiem.

Chciałabym jeszcze tylko dodać, że bardzo na pierwszy plan wychodzi brak współpracy z social mediami. Zauważam, że szkoły teraz promują się naprawdę nawet na TikToku, współpraca z tymi młodymi ludźmi, którzy zajmują się social mediami, jest bardzo wskazana. Natomiast przesyłanie informacji przez SIO, przesłanie maili, o których mówiła pani przewodnicząca, to jest bardzo skostniała metoda, mało atrakcyjna i docierająca naprawdę do wąskiej grupy odbiorców. Tak że trzeba wykorzystać nowoczesne możliwości.

Tak jak wybrzmiała współpraca z przedsiębiorcami, tak oferta skierowana do rodziców i uczniów jest jednak zdecydowanie za mało realizowana. Prasa, radio – musimy podążać z duchem czasu i dostosowywać tę ofertę do tych młodych ludzi, tak żeby była dla nich atrakcyjna.

À propos tego, co powiedział pan poseł, także zgadzam się z tematem zarówno doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych, podniesienia tego tematu, zwrócenia uwagi na profil absolwenta, który teraz bardzo mocno powinien wybrzmieć tak naprawdę.

Chciałabym, żeby pani dyrektor wspomniała o portalu Infozawodowe. Ja sobie weszłam akurat na województwo zachodniopomorskie, bo mnie interesuje. Szczerze mówiąc, jeżeli chodzi o ofertę współpracy, to nie znalazłam żadnej placówki, która się z tego akurat mojego województwa zachodniopomorskiego...

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Bo się nie zgłosiło.

Poseł Renata Rak (KO):

Bo się nie zgłosiło. Ale tu mówimy dlaczego. Tak więc nie wiem, na ile państwo monitorujecie, bo jest świeża sprawa z tego, co widzę, wejścia na tę stronę – czy w ogóle coś tu się dzieje i czy to jest atrakcyjne dla młodych ludzi?

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Bardzo dziękuję moim przedmówcom.

Zapraszam do dyskusji zaproszonych gości. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos?

Tak, bardzo proszę. Poproszę panią od razu o przedstawienie się do mikrofonu.

Dyrektor Zespołu Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Związku Rzemiosła Polskiego Justyna Kądziela:

Dzień dobry. Justyna Kądziela, Związek Rzemiosła Polskiego.

Na samym początku chciałabym wyrazić takie stanowisko, że przychylam się do tego, co zostało już powiedziane, co wypłynęło ze słów pani przewodniczącej i pana posła Józefaciuka.

Chodzi przede wszystkim o to, że należy mieć na uwadze to, żeby zapraszać wszystkich interesariuszy do współpracy na rzecz kształcenia zawodowego. Na przykład niektórzy nawet nie wiedzą, że są organizowane pewne rzeczy, jakieś przedsięwzięcia, wydarzenia, ponieważ jest słaby przepływ informacji. W kontekście na przykład Związku Rzemiosła Polskiego – bardzo mało do nas dochodzi informacji o pewnych rzeczach, które realizuje Ministerstwo Edukacji Narodowej. Po raz pierwszy stykam się na przykład z tym, że będzie tworzona jakaś rada konsultacyjna branż. Mamy akurat takie pytanie: Jaką państwo przewidują liczbę ekspertów i na jakich zasadach będą rekrutowane te osoby? Czy z ministerstwa wyjdzie jakaś oficjalna informacja do różnych podmiotów, czy po prostu sami eksperci będą w jakiś sposób mogli się zgłaszać do tej rady?

Inna kwestia to jest na przykład promocja tego w ramach prezydencji Polski w Unii Europejskiej. Chciałabym dopytać, czy to jest jakieś zamknięte wydarzenie, czy jednak będzie to otwarte dla wszystkich, którzy będą mogli dołączyć, żeby też posłuchać, myślę, ważnych informacji nie tylko o stanie kształcenia zawodowego w Polsce, ale też o tych przedsięwzięciach, rozwiązaniach systemowych, które dzieją się na poziomie Unii Europejskiej?

Mam tutaj taką potrzebę też wyrazić... Dużo oczywiście padło słów w kontekście promocji kształcenia zawodowego, ale nadal widzimy też potrzebę – i myślę, że nie tylko z poziomu szkół, ale też pracodawców – aktualizacji podstaw programowych nauczania w zawodzie. Czy państwo przewidują tę aktualizację i czy mogą też dookreślić, w jakim okresie czasowym może to nastąpić?

Widzimy duże wyzwanie w tym zakresie. Często jest tak, że uczniowie kończą branżową szkołę I stopnia w danym zawodzie i nie mogą kontynuować nauki, ponieważ są nieudrożnione

podstawy nauczania w zawodzie i nie ma możliwości kontynuacji nauki w danym zawodzie na poziomie branżowej szkoły II stopnia.

Jeśli chodzi o portal Infozawodowe, to szczerze powiedziawszy, sama osobiście trochę nie rozumiem, co tu nadal upowszechniać, rozwijać. Ten portal przecież nie został stworzony dzisiaj – on działa już od kilku lat. Proszę państwa, naprawdę on powinien – przepraszam, powiem w cudzysłowie – „z rozmachem hulać”. Natomiast wydaje się, że też jest dalej potrzeba, żeby ten portal trochę wzmocnić, promować go, żeby też państwo pokazali, jak my możemy go wzmocnić różnymi treściami, żeby on zaczął działać, tak jak trzeba, profesjonalnie. Powiem państwu szczerze, że wielu interesariuszy nawet nie wie, że taki portal istnieje.

Jeśli chodzi o doradztwo zawodowe, to też państwo nic tutaj nie wspomnieli w tym temacie, natomiast za pośrednictwem Ośrodka Rozwoju Edukacji trwają już konsultacje dotychczasowego rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego. Nawet my w ostatnim kwartale dostaliśmy pismo z ORE, abyśmy wyrazili opinię na temat tego rozporządzenia w kontekście zastąpienia czy wplatania treści dotyczących modelu profilu absolwenta i absolwentki 2.0. Patrzymy na to z niepokojem, dlatego że istnieje duże prawdopodobieństwo, że takie propozycje, które są pod patronatem MEN, zmierzające do tego, aby zastąpić dotychczasowe treści programowe doradztwa zawodowego komponentami tego profilu absolwenta/absolwentki 2.0... To są komponenty dotyczące sprawczości, wartości. Z niepokojem na to patrzymy, bo już w kontekście uczniów szkół podstawowych, klas VII i VIII, jest mało tych treści związanych z rynkiem pracy, z zatrudnianiem, a tu nagle się okazuje, że jeszcze troszeczkę chce się to rozmyć i wrzucić komponenty miękkie.

Oczywiście doceniamy to, że warto jest wzmacniać umiejętności miękkie, mówić o wartościach i oczywiście w tym kontekście uczeń powinien zdobywać pewne kompetencje. Ale my mówimy o doradztwie zawodowym, więc musimy sobie odpowiedzieć, co jest jego zasadniczym celem. Celem jest przygotowanie do tego, aby po prostu wyposażać ucznia w takie umiejętności, które spowodują, że będzie umiał rozwijać swoją ścieżkę kariery zawodowej i budować portfolio zawodowe na rynku pracy.

Jeszcze jest jedna bardzo ważna rzecz w kontekście oczywiście nowelizacji teraz tzw. ustawy Kamilka. Ministerstwo Sprawiedliwości wprost wyraża taką propozycję, aby w kontekście rozwiązań dotyczących pracodawców, instruktorów praktycznej nauki zawodu, w kontekście weryfikacji obowiązku niekaralności i innych powiązanych z tym kwestii, zostały one ujęte wyłącznie w Prawie oświatowym. Tak więc jest nasza prośba i rekomendacja ze strony Związku Rzemiosła Polskiego, aby tematem bardzo poważnie się zająć, dlatego że mówimy o praktycznej nauce zawodu. To nie jest kwestia tylko powierzenia szkolenia uczniów osobie trzeciej, ale mamy też pracodawców, którzy prowadzą jednoosobową działalność gospodarczą i sami osobiście bezpośrednio szkolą uczniów. Czy wystarczy tylko to oświadczenie dotychczasowe, które składał taki pracodawca, aby poświadczyć, że ma on czystą kartę, nie jest nigdzie wykazany w żadnych rejestrach? Tak więc prosilibyśmy, żeby ten temat gdzieś dopiąć.

Na koniec jeszcze chciałabym zapytać o programy dotacyjne, które wskazała pani dyrektor. Jako Związek Rzemiosła Polskiego z ubolewaniem na to patrzymy. Pani minister Barbara Nowacka uruchomiła teraz trzy, czyli „Mali odkrywcy”, „Młodzi obywatele” i „Nasze tradycje”. Pani dyrektor powiedziała, że można się starać o duże środki na realizację różnych przedsięwzięć w zakresie tych programów. Natomiast powiedzmy nawet o jednym programie – „Nasze tradycje”. Jest tam moduł dotyczący właśnie sztuki i rzemiosła. Wśród beneficjentów w ogóle nie są wskazane struktury samorządu gospodarczego rzemiosła. Mam pytanie: Kto zatem ma mówić o sztuce rzemieślniczej? Kto ma mówić o zawodach rzemieślniczych, w tym ginących zawodach w rzemiośle?

Bardzo prosimy, aby nad tą kwestią się też pochylić i może w następnych latach – jeżeli już teraz nie, bo jest już ten etap, że nie będzie możliwości, bo do końca kwietnia można starać się o tę pulę pieniędzy – uwzględnić struktury samorządu gospodarczego rzemiosła wśród podmiotów, które będą mogły się starać o tę dotację. Przecież to mistrz rzemiosła powinien dostać pieniądze na takie programy, żeby mógł realizować przedsięwzięcia promujące. Nie tylko dualne kształcenie zawodowe, ale rzemiosło.

Tak więc po prostu nie rozumiemy strategii, na jakiej opiera się nie tylko realizacja tych działań, ale też dobór partnerów, podmiotów. Jest to zatrważające, powiem szczerze.

Zatem chyba na ten moment tyle z mojej strony. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Dziękuję bardzo.

Ja dziękuję za te ostatnie dwa zdania dotyczące konkursu „Nasze tradycje”, bo wcześniej też sobie zanotowałam w notatkach, że chciałabym o to zapytać.

Z informacji, którą państwo przekazali, wynika, że rzeczywiście beneficjentami tego konkursu mogą być organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące statutową działalność oświatową. Nie ma struktur samorządu rzemiosła, a konkurs dotyczy promocji tradycyjnych zawodów rzemieślniczych. Tak więc być może jest inaczej, ale w takim razie prosilibyśmy o odpowiedź ministerstwo w tej sprawie.

Zapraszam do głosu kolejną osobę.

Prezes zarządu Fundacji Dobra Szkoła Bartosz Będkowski:

Tak, witam serdecznie. Bartosz Będkowski, prezes zarządu Fundacji Dobra Szkoła. To jest organ prowadzący szkoły policealne, licea dla dorosłych, ale też organ współpracujący z siecią szkół Cosinus, która w całej Polsce prowadzi szkoły policealne i licea dla dorosłych, ale również branżowe szkoły I stopnia.

Ja będę mniej miał pytań, a więcej gotowych rozwiązań. Chciałbym państwu zwrócić uwagę na następującą rzecz związaną z wydatkowaniem dotacji oświatowej przez szkoły niepubliczne. Zwracałem już uwagę ministerstwu na to, że bardzo dobrym rozwiązaniem, które w piorunującym, szybkim tempie przyniesie korzyści, związane z tym, że bardzo dużo ludzi będzie korzystało z kształcenia zawodowego, jest to, żeby dotacja oświatowa mogła zostać wydatkowana również na promocję kształcenia zawodowego przez poszczególne szkoły. Odpowiedź ministerstwa od zawsze jest taka sama: „Jeżeli państwo chcą się reklamować, to wprowadźcie chesne”. Wprowadzenie chesnego nie spowoduje, że będzie więcej uczniów. To znaczy, nawet jeżeli to przeznaczymy na reklamę, to to się po prostu zrównoważy. Nie wiem, skąd, dlaczego ministerstwo... Ja nie mam do państwa pretensji, bo to jest Departament Współpracy z Samorządem Terytorialnym. Tutaj bardzo gorąco bym zachęcał do tego.

Zresztą reprezentuję sektor prywatny, ale powiem państwu, że też jednocześnie chciałbym zaapelować, żeby na przykład samorządy, szkoły samorządowe również dostały pieniądze, znaczne pieniądze, na to, żeby mogły promować swoje szkoły. Nic tak nie pomoże sytuacji, jeżeli chodzi o szkolnictwo zawodowe, jak po prostu konkurencja pomiędzy szkołami – samorządowymi, niesamorządowymi. Potrzebujemy, tak uważam, działań oddolnych. Rozumiem, że państwo prowadzą różne działania, ale działania centralne dosyć krytycznie są oceniane – że nie ma efektów.

Uważam, że rozwiązania, o których ja mówię, w bardzo, bardzo szybkim tempie są w stanie doprowadzić do znaczącego wzrostu liczby uczniów w szkołach zawodowych. A mówię to jako osoba, która współpracuje z organami prowadzącymi, które... Chyba mamy teraz dwie lub trzy największe szkoły branżowe niepubliczne wśród sześciu największych szkół w Polsce. Dlatego naprawdę chciałbym państwa zachęcić do tego, żeby jeszcze raz zapytać Departament Współpracy z Samorządem Terytorialnym, dlaczego nie chce się zgodzić na to, żeby środki mogły być w ten sposób wydatkowane. Przecież wiadomo, że jeżeli nawet dana szkoła będzie reklamowała kształcenie zawodowe u siebie, to ludzie i tak będą się interesowali kształceniem zawodowym również w innych szkołach. Nie będą szli do tej konkretnej.

Druga rzecz to jest to, o czym wspominał pan poseł Józefaciuk. Państwo rozmawiają o bieżącej rekrutacji, chciałbym państwa zaalarmować jeszcze raz w sprawie tego, co zaraz dotknie szkoły policealne. Ja tylko chciałbym powiedzieć, że wiem, że szkoły policealne mają złą sławę, natomiast działania uszczelniające, które są podejmowane od lat, przynoszą skutek. Dotacja za efekt jest coraz większa, za chwilę będzie wyłącznie za efekt i już nie będziemy rozmawiać o jakichkolwiek nadużyciach, tylko o zwykłym kształceniu. A trzeba przyznać, że nie ma szybszego sposobu na to, żeby się obecnie przebranżowić, jeżeli chodzi o kształcenie formalne, niż szkoły policealne czy kwalifikacyjne kursy zawodowe, które mogą również w ramach tych szkół być prowadzone.

Jeżeli chodzi o kwestię szkół policealnych, to chciałbym jeszcze państwu zaznaczyć dwie kwestie.

Certyfikaty B1 dla cudzoziemców – muszą państwo wiedzieć, że właśnie... Byłem na posiedzeniu komisji senackiej w tej sprawie. Państwo jako członkinie, członkowie Komisji Edukacji i Nauki niestety nie byli zaangażowani w proces legislacyjny w tej sprawie, bo to Ministerstwo

Spraw Zagranicznych było autorem tego projektu. A muszą państwo wiedzieć, że tam dochodzi do tego, że w bieżącym naborze do szkół policealnych od każdego cudzoziemca będzie wymagany certyfikat B1. Obecnie została tylko jedna sesja egzaminacyjna, żeby taki certyfikat uzyskać.

Powiem państwu tylko, jakie będą konsekwencje. Szacujemy, że 40 tys. cudzoziemców – głównie Ukraińców i Białorusinów, którzy są w Polsce legalnie – byłoby zainteresowanych takim kształceniem w szkole policealnej. Szacujemy, że ponad 90% z nich nie zapisze się teraz do szkoły. Szacujemy, że niecałe 4 tys. cudzoziemców będzie w stanie się zapisać, mogłoby to być 40 tys. Chciałbym podkreślić, że ministerstwo odpowiedziało już panu posłowi na interpelację. Z tej interpelacji wynika, że cudzoziemcy stanowią aż 27% osób, które zdały egzamin zawodowy po szkole policealnej, głównie są to Ukraińcy i Białorusini. Tak więc spowoduje to potężne problemy, jeżeli chodzi o rekrutację na kierunkach zawodowych.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych wspomniało na posiedzeniu komisji, że oni to opóźnili o rok, tę rekrutację, natomiast nie doszło do tego. To znaczy uważam, że są w błędzie. I to będzie bardzo duży problem. Chciałbym państwa zaalarmować. Jeszcze będę być może miał okazję na posiedzeniu Komisji Edukacji i Nauki w temacie jakichś innych przepisów.

Jeszcze chciałbym podać państwu jeden przykład. Jest wykaz zawodów szkolnictwa branżowego, na które jest szczególne zapotrzebowanie na rynku pracy. Jeżeli chodzi o krajowy rynek pracy, to tam sytuacja wygląda tak, że dotacja przeznaczana na kształcenie u osób w tych zawodach jest większa w ciągu roku o ok. 1500 zł, po to żeby zachęcić szkoły do tego, żeby kształciły w tym zawodzie. Oczywiście jako przedstawiciel szkół niepublicznych powiem: „Dobrze, jestem zachęcony do tego. Ale to jak ja mam teraz zachęcić do tego uczniów, jeżeli nie mogę promować tej formy kształcenia?”. To znaczy, co ja mam zrobić? Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś jeszcze z państwa chciałby zabrać głos?

Pani dyrektor? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Przede wszystkim chciałabym bardzo podziękować państwu za wszystkie uwagi, bo to też kształtuje nasze działania. Myślę, że to, że wymieniamy się – my mówimy państwu, co robimy, państwo to oceniają w jakiś różny sposób – też powoduje, że, jak myślę, dojdziemy do jakiegoś porozumienia.

Odpowiem na kilka pytań i oddam głos swoim koleżankom i kolegom, którzy zajmowali się bezpośrednio konkretnymi zadaniami i zechcą opowiedzieć państwu o tym.

To do pana posła – były życzenia, 9 stycznia na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej pojawiły się życzenia w związku z egzaminem zawodowym. Tak że może gdzieś umknęły i pan poseł nie zauważył.

Proszę państwa, jeśli chodzi o temat dotyczący dotacji, są to projekty... Tu zresztą pan, państwo wspomnieliście, że jesteście Departamentem Kształcenia Zawodowego. Nie wszystkie działania odbywają się u nas, w naszym departamencie. Nie do końca znamy też odpowiedź na państwa pytania w związku z tymi działaniami, więc mogę jedynie powiedzieć, że pisemnie prześlemy odpowiedź na pytania dotyczące dotacji na programy, o których państwo wspomnieliście.

Jeśli chodzi o podstawy programowe...

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Przepraszam panią. Poprosimy o odpowiedź do podkomisji, dobrze?

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Dobrze. Tak, oczywiście.

Jeśli chodzi o podstawy programowe... A może ogólnie o tym całym systemie.

Proszę państwa, żeby coś reklamować, trzeba być do tego przekonany, takie jest moje zdanie, ale myślę, że państwo je podzielacie. Trzeba być przekonany do tego, że to, co reklamujemy, ma jakąś wartość. Nie mówię tu o reklamach komercyjnych, tylko mówimy o reklamie szkolnictwa zawodowego. Skoro my jesteśmy świadomi, że podstawy programowe zawierają treści, które są nieaktualne, które należy zmienić, gdzie trzeba wprowadzić nowe treści, bo technologia idzie do przodu, bo czasy się zmieniają, bo tempo zmian jest tak ogromne, że nie ma takiej możliwości, żeby tego nie wprowadzać... To po pierwsze.

Po drugie, musimy zmienić przede wszystkim atrakcyjność danych zawodów poprzez właśnie podstawy programowe, ale też przez współpracę z pracodawcami. My chcemy przygotować tę ofertę tak, żebyśmy mogli ją autentycznie zareklamować, żebyśmy nie reklamowali i nie promowali czegoś, co jest już nieaktualne.

Ten proces trwa i tak naprawdę te wszystkie działania, które podjęliśmy, są skierowane do wszystkich tych, którzy są zainteresowani kształceniem zawodowym.

Proszę państwa, nie każdy otwiera Infozawodowe, nie każdy otwiera stronę Ministerstwa Edukacji Narodowej, nie każdy też korzysta z SIO, ale my stosujemy rozwiązania, które funkcjonują w naszym ministerstwie, nasze systemy. Mamy ten system i przez ten system informujemy. Weryfikujemy też, jaka jest skuteczność działania tych systemów. Jeżeli one nie działają, to robimy i wprowadzamy inne działania, takie, które pozwolą nam dotrzeć do... Tak, jak powiedziałam bardzo brzydko i bardzo przepraszam, ale nie miałam nic złego na myśli. Mówimy o uczniach, nauczycielach, ale też mówiłam o tej najniższej... Tak, już nie będę mówić, żeby państwa nie denerwować. I siebie również. Przepraszam bardzo, to gdzieś tak wypłynęło. Aczkolwiek ja też byłam dyrektorem szkoły i nigdy nie myślałam, że to jest najniższy poziom, jest inny po prostu. Ale przepraszam jeszcze raz.

W każdym razie my naprawdę chcemy dotrzeć do wszystkich, którzy są zainteresowani szkolnictwem zawodowym.

Jeśli chodzi o doradztwo zawodowe, bo o tym też była tu mowa, to za chwileczkę oddam głos swojej koleżance.

Proszę państwa to nie jest tak, że my nic nie robimy. To tak nie wygląda.

Ja wiem... Tylko może to powinno wybrzmieć, bo myślę, że ogląda nas jakaś część społeczeństwa. Procesy, które wprowadzamy, to nie jest coś, co dzieje się w ciągu tygodnia, dwóch czy miesiąca. To są procesy, które trwają naprawdę kilka dobrych miesięcy, zresztą państwo sami wiecie. To jest opiniowanie, to jest też pozyskiwanie środków. My na niektóre pieniądze musimy czekać na kolejny budżet, bo wiadomo, jak to funkcjonuje. Mamy plany, które się realizują w pewnym czasie. Tak więc cały ten system, który sobie zaplanowaliśmy, idzie do przodu, on działa. Tylko my chcieliśmy, tak jak powiedziałam na początku, zacząć od uatrakcyjnienia tych zawodów szkolnictwa zawodowego, pokazania, co możemy zrobić, przede wszystkim od wejścia w taką bardzo konkretną współpracę z pracodawcami i dopiero pokazania naszym odbiorcom, co im oferujemy. To było głównym naszym celem i to jest naszym celem.

Ale chcę też bardzo mocno podkreślić, że to, o czym państwo mówicie, te rozwiązania, które państwo przedstawiaacie, mają dla nas też ogromną wartość i bardzo serdecznie za nie dziękujemy.

Podstawy programowe to też jest proces. Naprawdę proszę mi wierzyć. My pozyskujemy przedstawicieli branż po to, żeby nam dawali wiedzę aktualną. Reprezentujemy dużą grupę pracowników, ale nie znamy się, proszę nam wybaczyć, na wszystkim. Każdy z nas ma inną branżę albo nawet po kilka branż, musimy się wspierać. Pozyskanie takiego eksperta to też jest proces, nie zadzwonimy do pierwszego lepszego znajomego, który zajmuje się turystyką, mleczarstwem, lotnictwem. To musi potrwać. Z tym też związane są pieniądze, a proces potrzebuje czasu.

Tak że myślę, że to, co zrobiliśmy, to naprawdę jest ze szczerego serca dla dobra naszych uczniów. Wszystko to, co robimy, dzieje się po to, żeby tę całą sytuację poprawić. Nie da się wszystkiego zrobić naraz, nie da się też wszystkim dogodzić, ale proszę mi wierzyć, ja żywię taką ogromną nadzieję, że razem z państwem, pośród takiego kworum stworzymy coś, co naprawdę będzie kiedyś w przyszłości służyło wszystkim naszym uczniom.

Teraz oddaję głos pani Joannie Paćkowskiej. Bardzo proszę.

Radca w Departamencie Kształcenia Zawodowego Ministerstwa Edukacji Narodowej Joanna Paćkowska:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, odpowiem na pytanie dotyczące zespołu konsultantów i konsultantek, który to zespół planujemy powołać.

Tak naprawdę ten zespół zostanie powołany po zawiadomieniu prezesa Rady Ministrów o zamiarze jego powołania. Taka jest procedura. To zawiadomienie zostało zgłoszone do prezesa Rady Ministrów. Mamy pozytywne stanowisko, zatem rozpoczynamy prace dotyczące naboru do zespołu.

Taki nabór, jak powiedziała pani dyrektor, zostanie ogłoszony. Pierwszy nabór zostanie ogłoszony w maju tego roku. W skład zespołu wejdą przedstawiciele organizacji branżowych

właściwych dla danej dziedziny zawodowej oraz przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców oraz organizacji związkowych w rozumieniu odpowiednio art. 23 i art. 24 ustawy o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego. Zatem odpowiadając na pytanie pani ze związku, kto wejdzie w skład zespołu – ci przedstawiciele. Natomiast jeżeli chodzi o samą procedurę, to przedstawiciele do zespołu będą zgłaszać odpowiednio organizacje. Każda organizacja będzie mogła zgłosić swojego przedstawiciela.

Jeżeli ktoś chciałby uzyskać jeszcze bardziej szczegółowe informacje, to służę pomocą w tym zakresie.

To jeszcze dopowiem. Nabór będzie ogłoszony na naszej stronie internetowej, informacja zostanie przesłana do tych instytucji, które wymieniałam wcześniej. Dziękuję.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Proszę państwa, jeśli chodzi o doradztwo zawodowe i prezydencję, to oddaję głos pani Beacie Dziemińskiej-Skowron.

Radca w Departamencie Kształcenia Zawodowego Ministerstwa Edukacji Narodowej Beata Dziemińska-Skowron:

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, odniosę się do kwestii dotyczącej doradztwa zawodowego. Otóż wspieranie uczniów, wspieranie dzieci i młodzieży w podejmowaniu świadomych decyzji dotyczących ścieżki edukacyjno-zawodowej jest jednym z kluczowych działań Ministerstwa Edukacji Narodowej. Wprowadzone zostały zmiany w ustawie – Prawo oświatowe, które dotyczyły objęcia pewnym procesem doradztwa zawodowego dzieci już od najmłodszych lat, od edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej przez całą edukację w szkole podstawowej, a także w szkole ponadpodstawowej.

Ten proces obejmuje trzy etapy: preorientację zawodową, orientację zawodową, a także realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w wyższych klasach szkoły podstawowej, w klasie VII i VIII, oraz w szkołach ponadpodstawowych. Ten proces jest bardzo ważny, włączeni są w niego wszyscy nauczyciele, nie tylko doradcy zawodowi jako specjaliści, ale także nauczyciele przedmiotów, wychowawcy i inni specjaliści: logopedzi, psycholodzy, pedagodzy szkolni.

Natomiast w tej chwili realizowana jest planowa kontrola z zakresu organizacji doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych, którą objętych jest 30% szkół podstawowych. Wyniki z tej kontroli będą nam służyły w doskonaleniu realizacji właśnie tych zadań przez szkoły. Chcemy właśnie zobaczyć, jaki jest stopień realizacji tych zadań, jakie zmiany mogą zostać wprowadzone i w jaki sposób ten proces może ewoluować i być doskonalony.

Ponadto planujemy przegląd podstaw programowych z zakresu doradztwa zawodowego, treści programowych. Będzie także nowelizowane rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego, włączony jest w to również Ośrodek Rozwoju Edukacji, który wspiera nas w tym procesie. Na pewno już wkrótce nowelizacja zostanie przeprowadzona.

Dodatkowo planowane są zmiany w Karcie nauczyciela dotyczące włączenia doradców zawodowych do katalogu specjalistów, którzy będą mogli być zatrudnieni w szkołach jako etatowi pracownicy w taki sam sposób jak pedagodzy, pedagodzy specjaliści, logopedzi, terapeuci pedagogiczni i psycholodzy. To też będzie bardzo ważna zmiana, bo ona naprawdę podniesie status i rangę doradcy zawodowego oraz realizacji doradztwa zawodowego w szkołach. To tyle, jeśli chodzi o doradztwo zawodowe.

Natomiast jeszcze tylko krótkie wyjaśnienie dotyczące wydarzenia, które będzie organizowane w ramach prezydencji Polski w Radzie UE – to, o czym mówiła pani dyrektor. W maju w Katowicach odbędzie się spotkanie dyrektorów generalnych do spraw kształcenia zawodowego. Są to przedstawiciele ministerstw z krajów Unii Europejskiej, krajów kandydujących, krajów mających status krajów obserwujących, a także przedstawiciele partnerów społecznych, europejskich organizacji związków zawodowych pracodawców.

Jest to spotkanie, które ma charakter zamknięty. Spotkanie jest w sumie organizowane przez Komisję Europejską – przez Dyрекcję ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, natomiast kraj pełniący w danym roku prezydencję jest po prostu krajem goszczącym i jednocześnie współorganizującym takie wydarzenie. Organizujemy je w Katowicach, jak już wspomnieliśmy. Będzie to niewątpliwie okazja do promowania naszego systemu kształcenia zawodowego, do pokazania naszych rozwiązań prawnych, rozwiązań legislacyjnych i wymiany pewnych doświadczeń z przedstawicielami krajów, którzy będą obecni, po to żeby kreować politykę unijną z zakresu kształcenia zawodowego, bo wnioski i rekomendacje wypracowane

w czasie tego spotkania będą służyły Komisji Europejskiej we wprowadzaniu jakichś nowych inicjatyw czy doskonaleniu europejskiej polityki kształcenia zawodowego.

To spotkanie ma charakter zamknięty i dlatego przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego i mediów nie mają do niego takiego bezpośredniego dostępu. Natomiast o wszystkich wydarzeniach w ramach prezydencji oczywiście opinia publiczna jest informowana na stronach internetowych KPRM. Również na stronie Ministerstwa Edukacji Narodowej można znaleźć relacje z tych wydarzeń oraz najważniejsze osiągnięcia, wnioski, jakie zostały wypracowane w czasie tych spotkań. Dziękuję bardzo.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Dziękuję również.

Bardzo proszę o zabranie głosu pana Piotra Gołębiowskiego, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji. Bardzo proszę.

Koordynator WorldSkills Poland Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji Piotr Gołębiowski:

Dzień dobry.

Szanowni państwo, jednym z narzędzi, o których wspomniała pani dyrektor, dotyczącym popularyzacji szkolnictwa zawodowego są konkursy WorldSkills prowadzone w ramach projektu „Promocja kształcenia zawodowego poprzez organizację krajowych i międzynarodowych konkursów umiejętności WorldSkills i EuroSkills”. Mogę powiedzieć, w jaki sposób popularyzujemy w ramach tego projektu szkolnictwo zawodowe oddolnie, bo to było jedno z pytań.

Mianowicie docieramy bezpośrednio do dyrektorów i nauczycieli poprzez regionalne punkty informacyjne, które są w strukturze Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Pojawiamy się też tam, gdzie możemy szeroko dotrzeć do uczniów i rodziców, to znaczy pojawiajemy się na targach pracy, jak również na targach branżowych. Współpracujemy również z ekspertami branżowymi, którzy są w części nauczycielami, doradcami zawodowymi. Realizujemy działania w social mediach, które mają na celu promocję tego konkursu, a w ramach konkursu – działamy na rzecz promowania szkolnictwa zawodowego w określonych branżach, w których organizujemy konkursy.

Staramy się docierać z szeroką promocją, również nawiązując współpracę z izbami gospodarczymi i strefami ekonomicznymi, które to również pracują ze szkołami i mają dosyć dobre dotarcie do uczniów, nauczycieli, a dzięki temu ta popularyzacja ma miejsce. To była odpowiedź na to pytanie, w jaki sposób następuje promocja oddolna.

Jeżeli chodzi o same konkursy, to jesteśmy teraz w trakcie konkursów regionalnych, które są organizowane na terenie większości miast w Polsce. Dotyczą one 20 branż, które zostały przygotowane w ramach prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym rynku pracy, o których tutaj już było mówione.

W kwestii promocji to tyle mogę wypowiedzieć się w kontekście EuroSkills i WorldSkills. Bardzo dziękuję panu posłowi za wsparcie w temacie. Też czujemy, że to powinno być dużo szerzej promowane od góry, na co mamy nadzieję. Dziękuję bardzo.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Dziękuję serdecznie.

Pan poseł również zadał nam pytanie dotyczące pana dyrektora. Pan dyrektor niestety jest na zwolnieniu i dlatego też nie jest dzisiaj obecny.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Nie było pytania na temat pana dyrektora. Nie chcę wiedzieć w ogóle...

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Dobrze, jeśli chodzi o współpracę z resortami, bo też pojawiło się takie pytanie.

Współpracujemy ze wszystkimi resortami, które są związane z branżami, w których kształcimy. Przedstawiciele tych resortów są na każdym spotkaniu branżowym.

Jeszcze w związku ze spotkaniami branżowymi – jest to działanie prowadzone w ramach projektu, oczywiście mamy też jakieś ograniczenia finansowe. Tych osób, które uczestniczą, a reprezentują branżę, jest około czterdziestu, trzydzieści kilka osób – zależy, jak się to ułoży, ale nie przekraczamy nigdy tej liczby. Tak że nie możemy... Chcielibyśmy, żebyście byli wszyscy państwo, naprawdę. Tym bardziej, jeśli widzimy się chociażby dzisiaj tutaj, to jest nam naprawdę bardzo, bardzo niezręcznie, że nie możemy się wszyscy razem spotykać, ale myślę, że może bliższa współpraca spowoduje, że będzie taka okazja. Bardzo chętnie zapraszamy, aczkolwiek,

tak jak mówię, musimy weryfikować tych przedstawicieli, dlatego że mamy po prostu ograniczoną liczbę miejsc. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Ja jeszcze tylko poproszę o odpowiedź dotyczącą konkursu, „Nasze tradycje” i beneficjentów, bo chciałabym to usłyszeć.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Tak, oczywiście. Tak, poprosimy Departament Kształcenia Ogólnego, a oni już... Ale dopilnujemy tego, żeby ta odpowiedź do państwa dotarła.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Ze strony ministerstwa to tyle, jeśli chodzi o odpowiedzi, tak? Dobrze.

Pan poseł Józefaciuk jeszcze prosił o głos. Bardzo proszę. Mamy już ostatnie pięć minut.

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Dziękuję.

Ja wiem, że mamy końcówkę, ale to ad vocem do pani dyrektor. Sprawdziłem, na s. 11 „Aktualności” rzeczywiście, faktycznie po południu pojawiła się kilkusetwyrazowa informacja na temat egzaminów zawodowych: sucha informacja, z czego się składają, po czym na samym końcu rzeczywiście są życzenia. Tak jak powiedziała pani dyrektor – nie wszyscy wchodzi na stronę ministerstwa, dzieciaki tym bardziej, tym bardziej przed egzaminem. Tutaj nie chodzi o same życzenia – chodzi o podejście. Na przykład na s. 40 „Aktualności” życzenia były zaznaczone: „Życzenia na maturę dla maturzystów”, a tutaj nie. Nie chodzi o życzenia, nie kłómy się na temat życzeń, tylko na temat samego podejścia do szkolnictwa zawodowego.

I jako ostatnie, bo nie wiem, czy dobrze usłyszałem. Mam nadzieję, że nie. Pani dyrektor powiedziała, że nie reklamuje się szkolnictwa zawodowego, bo nie ma wartości, bo podstawy są przestarzałe, po czym pani mówi, że reklamuje się coś, do czego jest się przekonany, że są wartości. Mam nadzieję, że przeinaczyłem tę wypowiedź, tak więc...

Ale rzeczywiście życzenia były, a jakoby ich nie było.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Jeśli chodzi o reklamę wartości, mówiłam o reklamach konsumpcyjnych. Nie wiem, czy to o to chodziło? Chodziło mi o to, żeby reklamować i promować coś, co... I to może o to panu posłowi chodzi.

Obecnie szkolnictwo zawodowe, zmienione czy niezmienione, zawsze ma dla nas wartość. I to olbrzymią. Ale skoro mamy podjąć się zmiany i stworzenia czegoś lepszego, to miałam na myśli to, że najpierw poprawimy to, co uważamy, czyli to, jak wyglądają te podstawy programowe, uaktualnimy je, uatrakcyjnimy, a dopiero później ten cały proces...

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

Czyli za dwa lata promocja.

Zastępca dyrektora departamentu MEN Anna Wiśniewska:

Nie, to wszystko, tak jak mówiłam... Będziemy teraz się przemawiali i udowadniali sobie na siłę. Myślę, że to nie ma sensu. To, co przedstawiłam państwu dzisiaj, i to, co robimy – wszystko jest prowadzone i działamy ku temu, żeby to szkolnictwo zawodowe promować. Proszę mi wierzyć, że tak jest. Różny jest odbiór, widzę to dzisiaj, ale nie jest naszą intencją zrobienie czegoś, co miałyby działać przeciwko szkolnictwu zawodowemu, absolutnie. My jesteśmy szkolnictwem zawodowym, więc...

Poseł Marcin Józefaciuk (KO):

B1.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Matusik-Lipiec (KO):

Bardzo dziękuję.

Pani dyrektor, szanowni państwo, mamy nadzieję, że działania promocyjne, które będzie podejmować ministerstwo, będą działaniami na miarę czasu i z duchem czasu, że państwo nie będą z tą promocją i strategią promocji szkolnictwa zawodowego czekać w nieskończoność i zintensyfikują działania promocyjne. Tak jak mówiliśmy w trakcie dzisiejszego posiedzenia,

szkolnictwo zawodowe jest w zapaści. Jest w zapaści od wielu, wielu lat i same dyskusje i diagnozy problemu powinny się już zakończyć, powinniśmy przystąpić do konkretnych działań.

Dziękuję państwu za udział w dzisiejszym posiedzeniu, za wszystkie głosy w dyskusji.

Na koniec chciałabym powiedzieć, że spotykamy się 8 maja i będziemy dyskutować o egzaminach zawodowych w szkołach ponadpodstawowych ze szczególnym uwzględnieniem systemu przyznawania stanowisk egzaminacyjnych. To była jedna z propozycji zgłoszonych w trakcie przygotowywania propozycji do debaty.

Jeszcze raz dziękuję państwu. Zamykam dyskusję i stwierdzam, że porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został wyczerpany. Zamykam posiedzenie i do zobaczenia.